

INFORMACJA

o wspólnym posiedzeniu

**Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej**

oraz

**Komisji Nadzwyczajnej
do spraw Klimatu**

nr posiedzenia: 236

nr posiedzenia: 102

data posiedzenia: 25 maja 2023 r.

miejsce posiedzenia: Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze, Sala Kolumnowa

Porządek posiedzenia:

1. Udział samorządu w realizacji unijnej strategii „Fit for 55”.

Posiedzeniu przewodniczyli:

przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Zygmunt Frankiewicz oraz przewodniczący Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu Stanisław Gawłowski.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej:

Ryszard Bober, Zygmunt Frankiewicz, Marek Komorowski, Janusz Pęcherz, Wadim Tyszkiewicz,

senatorowie członkowie Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu:

Halina Bieda, Marcin Bosacki, Alicja Chybicka, Leszek Czarnobaj, Stanisław Gawłowski, Agnieszka Gorgoń-Komor, Danuta Jazłowiecka, Magdalena Kochan, Stanisław Lamczyk, Gabriela Morawska-Stanecka, Janusz Pęcherz, Joanna Sekuła, Ryszard Świlski, Wadim Tyszkiewicz,

senator:

Władysław Komarnicki,

goście, m.in.:

marszałek województwa lubuskiego Elżbieta Polak ze współpracownikami,

wicemarszałek województwa lubuskiego Stanisław Tomczyszyn,

Sejmik Województwa Lubuskiego:

przewodniczący Waclaw Maciuszonek,
radna Beata Kulczycka,
radna Aleksandra Mrozek,
radna Małgorzata Paluch-Słowińska,

członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Stanisław Wziątek,

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego:

dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska Grzegorz Kubicki,

Konwent Powiatów Województwa Lubuskiego:

przewodniczący Henryk Janowicz,

członek Bogusław Kierus,

burmistrz Krosna Odrzańskiego Marek Cebula,

burmistrz Iłowej Paweł Lichtański,

zastępca do spraw inwestycyjnych i funduszy europejskich prezydenta miasta Zielona Góra
Krzysztof Kaliszuk,

Uniwersytet Zielonogórski:

dyrektor Instytutu Inżynierii Środowiska dr hab. inż. Sylwia Myszograj,

adiunkt w Zakładzie Sieci i Instalacji Sanitarnych w Instytucie Inżynierii Środowiska Piotr
Ziembicki,

Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych:

prezes zarządu Romuald Malinowski,

regionalny dyrektor ochrony środowiska w Gorzowie Wielkopolskim Józef Kruczkowski,

Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Zielonej Górze:

prezes zarządu Rafał Adamczak,

Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa w Gorzowie Wielkopolskim:

prezes zarządu Jerzy Korolewicz,

Centrum Energetyki Odnawialnej Sp. z o.o. na Uniwersytecie Zielonogórskim:

prezes zarządu Radosław Grech,

Zgorzelecki Klaster Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej:

założyciel Sławomir Kowal,

Stowarzyszenie Rozwoju Innowacyjności Energetycznej w Zgorzelcu:

prezes zarządu Agnieszka Spirydowicz,

Stowarzyszenie „Dolnośląska Dolina Wodorowa”:

wiceprezes zarządu Andrzej Węgrzyn,

Polski Związek Wędkarski:

przewodniczący Rady Naukowej przy Zarządzie Głównym Bogdan Wziątek,

przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego województwa lubuskiego – burmistrzowie
i wójtowie.

Ad 1.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Nadzwyczajna do spraw Klimatu podczas wyjazdowego posiedzenia w Zielonej Górze dyskutowały o udziale samorządów w realizacji unijnej strategii „Fit for 55”.

Wicemarszałek Senatu RP Gabriela Morawska-Stanecka podkreśliła, że już dziś odczuwamy konsekwencje zmian klimatycznych. Podała, że w zeszłym roku prawie 70% polskich gmin borykało się z suszą. Dodała, że konieczne są radykalne działania, aby zatrzymać zmiany klimatyczne, bo „z punktu widzenia planety żyjemy na kredyt”. Podkreśliła, że musimy podjąć historyczny wysiłek, aby przekazać naszą planetę kolejnym pokoleniom w stanie nie gorszym,

niz ją otrzymaliśmy. Oceniała, że Europejski Zielony Ład i pakiet „Fit for 55” to jedyna kompleksowa odpowiedź na zmiany klimatyczne, pod warunkiem że będzie ona realizowana na poziomie całej wspólnoty europejskiej. Podkreśliła, że osiągnięcie celów klimatycznych wymaga solidarnego działania. Do tego w jej ocenie potrzebne jest rzetelne rozpowszechnianie wiedzy, aby transformacja energetyczna była powszechnie akceptowana społecznie. Wicemarszałek podkreśliła również, że inwestycje związane z pakietem przyniosą m.in. czystsze powietrze i stabilną sytuację klimatyczną, a w konsekwencji poprawę jakości życia i zdrowia obywateli. Wspomniała też o znaczeniu geopolitycznym transformacji energetycznej, która pozwoli uniezależnić Europę od Rosji. Jej zdaniem samorzady są kluczowym elementem realizacji zaplanowanych zmian, które zadecydują o osiągnięciu celów zapisanych w pakiecie „Fit for 55”. Mogą m.in. pozyskiwać środki na finansowanie inwestycji, wspierać transport niskoemisyjny i rozwój elektromobilności.

„To już nie jest moment debaty, czy wdrożyć «Fit for 55», ponieważ Polska w tej sprawie już zdecydowała. 2 lata temu na szczycie europejskim premier Mateusz Morawiecki w imieniu Polski wyraził zgodę na ten pakiet. My już nie dyskutujemy, czy, ale jak” – powiedział przewodniczący Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu Stanisław Gawłowski. Przypomniał, że pakiet składa się z działań dotyczących dwóch obszarów: likwidacji zmian klimatu oraz adaptacji do tych zmian. Podkreślił, że w obu przypadkach nie da się osiągnąć założonych celów bez samorządu terytorialnego w Polsce. „W Senacie mamy głębokie przeświadczenie, że wszystkie władze publiczne – wykonawcze, parlament, samorządowe – muszą współdziałać ze sobą, aby ten cel osiągnąć” – zaznaczył. Jego zdaniem musimy się dobrze przygotować, aby stać się beneficjentem środków unijnych przeznaczonych na wsparcie w tym zakresie, a pula środków jest bardzo duża. Przypomniał, że na samą transformację energetyczną Unia Europejska przeznaczyła 800 miliardów euro. „Bez samorządów celów, które są określone w aktach prawa europejskiego, w Polsce nie uda się osiągnąć” – podsumował.

„My konsekwentnie od dekady budujemy zieloną krainę innowacyjnych, nowoczesnych technologii” – mówiła marszałek województwa lubuskiego Elżbieta Polak. Podkreśliła, że już dziś ponad 27% energii w regionie pochodzi ze źródeł odnawialnych. Wpisuje się to w cel redukcji emisji gazów cieplarnianych w perspektywie 2030 i 2050 r. Celem kolejnej perspektywy jest budowanie „inteligentnej, zielonej gospodarki regionalnej”. Marszałek województwa wskazała, że samorzady oprócz podejmowania wyzwań, którym starają się sprostać – takich jak walka ze zmianami klimatu, transformacja energetyczna – muszą na bieżąco zmagać się z problemami, które się pojawiają, takimi jak katastrofa ekologiczna na Odrze. Wyjaśniła, że „mimo iż od katastrofy minęło już 10 miesięcy, to problemy wciąż nie są rozwiązane”. Elżbieta Polak podkreśliła również, że Senat wielokrotnie okazywał wsparcie samorządom, które mają ograniczone kompetencje i środki finansowe.

Senator Leszek Czarnobaj ocenił, że w trakcie posiedzenia zostały szeroko zaprezentowane pomysły i przykłady, jak przejść w energetyce z fazy dyskusji do fazy działania. Zaznaczył, że samorzady muszą otrzymać wsparcie w realizowaniu inwestycji dotyczących transformacji energetycznej, poprzez dążenie do uproszczenia prawa energetycznego.

Senator Stanisław Lamczyk pogratulował polityki realizowanej w województwie lubuskim w zakresie wspierania budowy energetyki rozproszonej – oddolnej i bezpiecznej. Podkreślił, że jest to trend odwrotny od działań prowadzonych przez rząd. Przypomniał, że w Senacie od dwóch lat trwają prace nad stworzeniem nowego prawa energetycznego. Ma powstać także biała księga opisująca dobre praktyki. Senator zaznaczył, że jest to nawiązanie do tradycji międzywojennej, gdy Polska miała najnowocześniejsze prawo w tym zakresie.

Senator Wadim Tyszkiewicz, zastępca przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, mówił, że bez energetyki nie ma rozwoju. Samorzady, jeśli chcą pozyskać dużych inwestorów, muszą mieć na swoim terenie zasoby energetyczne. Zdaniem senatora to czas, aby zacząć mówić także o sieci niskich napięć, która jest niezbędna do odbioru energii wytworzonej w małej, rozproszonej sieci. W interesie samorządów jest, aby mieszkańcy wytwarzali energię ze źródeł odnawialnych, a jej nadmiar mógł być odbierany

i wykorzystywany dalej. Senator podkreślił także, że monopol państwa jest dziś nie do zaakceptowania, należy wspierać decentralizację na rynku energii.

Senator Magdalena Kochan mówiła, że w Polsce ceny energii są nieproporcjonalnie wyższe niż w innych krajach europejskich, przy rosnących dochodach państwowych spółek energetycznych. „Musimy protestować przeciwko centralizacji i wysokim cenom energii dyktowanym przez monopolistów” – zaznaczyła. W przeciwnym razie, jej zdaniem, Polska nie będzie konkurencyjna.

Senator Agnieszka Gorgoń-Komor mówiła o podejściu młodzieży, która myśli o działaniach chroniących klimat w sposób globalny. Przedstawiła obawy młodych związane z wdrożeniem pakietu klimatycznego dotyczące ewentualnego przeniesienia przemysłu wysokoemisyjnego do krajów gorzej rozwiniętych.

Opracowano w BPS